

POSTANOWIENIE

Dnia 6 października 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Stanisław Dąbrowski (przewodniczący)

SSN Jan Górowski (sprawozdawca)

SSN Irena Gromska-Szuster

w sprawie z powództwa L. L.

przeciwko M. F. i E. F.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 6 października 2010 r.,

skargi kasacyjnej powoda

od postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 stycznia 2010 r., sygn. akt I ACz (...),

uchyla zaskarżone postanowienie i poprzedzające je postanowienie Sądu Okręgowego w S. z dnia 14 października 2009 r., sygn. akt I C (...) oraz przekazuje sprawę Sądowi Okręgowemu w S. do dalszego postępowania a także orzeczenia o kosztach postępowania zażaleniowego i kasacyjnego.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy w S. postanowieniem z dnia 18 lipca 2008 r. w sprawie z powództwa L. L. przeciwko M. F. i E. F. o zapłatę, zawiesił postępowanie na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c. ze względu na niewskazanie przez powoda adresu pozwanych i nie uprawdopodobnienie, że nie jest znane miejsce ich pobytu, co uniemożliwia nadanie

sprawie dalszego biegu. Powyższe postanowienie powód zaskarżył zażaleniem, które Sąd Apelacyjny oddalił postanowieniem z dnia 16 września 2008 r.

Postanowieniem z dnia 23 lutego 2009 r. Sąd Okręgowy w S. odmówił podjęcia zawieszonoego postępowania ponieważ przyczyna dla której zostało zawieszono nie ustała. Powód nie wskazał aktualnego adresu pozwanych, jak też nie uprawdopodobnił, że miejsce pobytu pozwanych nie jest znane. Postanowienie to zostało poddane kontroli instancyjnej, w wyniku której zażalenie powoda, Sąd Apelacyjny postanowieniem z dnia 2 kwietnia 2009 r. oddalił jako bezzasadne.

Postanowieniem z dnia 14 października 2009 r. Sąd Okręgowy w S. umorzył postępowanie w sprawie wskazując, że wniosek o podjęcie postępowania nie został skutecznie zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu. Postanowienie to powód zaskarżył zażaleniem, które Sąd Apelacyjny oddalił postanowieniem z dnia 29 stycznia 2010 r.

Postanowienie to powód zaskarżył skargą kasacyjną, wskazując jako podstawę naruszenie art. 182 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. w zw. z art. 385 k.p.c. i wniósł o jego uchylenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 182 § 1 k.p.c. sąd umarza postępowanie zawieszono na zgodny wniosek stron lub na wniosek spadkobiercy, jak również z przyczyn wskazanych w art. 177 § 1 pkt 5 i 6 k.p.c., jeżeli wniosek o podjęcie postępowania nie został zgłoszony w ciągu roku od daty postanowienia o zawieszeniu.

Przepis ten nie stwarza wątpliwości co do tego, że przesłanką umorzenia postępowania jest tylko niezgłoszenie wniosku o podjęcie postępowania we wskazanym terminie; a contrario - jeżeli wniosek został zgłoszony, to brak jest podstaw do umorzenia postępowania (por. postanowienie SN z dnia 5 marca 2002 r. I CKN 446/01 niepubl.). Ustawodawca wyszedł więc z założenia, że w takim wypadku brak aktywności strony, równoznaczny z brakiem jakiegokolwiek jej zainteresowania tokiem i rozstrzygnięciem sprawy, przemawia za definitywnym zakończeniem sporu sądowego, nie przewidział natomiast wymogu, ażeby wniosek o podjęcie postępowania był wnioskiem skutecznym (por. postanowienie SN z dnia 3 grudnia 2003 r. I CK 273/03 niepubl.).

W tym stanie rzeczy zasadny okazał się zarzut naruszenia art. 182 § 1 k.p.c. W przedmiotowej sprawie bowiem powód zgłosił wniosek o podjęcie postępowania w dniu 16 października 2008 r., w którym wskazał adres pozwanych, następny w dniu 7 lipca 2009 r., kolejny w dniu 28 lipca 2009 r. i ostatni dnia 2 września 2009 r.

Powód złożył ponadto wniosek o ustanowienie kuratora dla strony pozwanej, co wyłącza dopuszczalność umorzenia zawieszono postępowania (por. postanowienie SN z dnia 7 kwietnia 1998 r. III CKN 921/97 niepubl.).

Jeśli w jakichkolwiek okolicznościach dojdzie Sąd do przekonania, że przyjęta poprzednio w jego postanowieniu podstawa zawieszenia w rzeczywistości nie istniała, powinien podjąć zawieszono postępowanie. Ocena takiej potrzeby powinna mieć miejsce zwłaszcza przy rozważaniu daleko idącego w skutkach dla strony umorzenia postępowania (art. 182 § 2 k.p.c.). Przyjmowanie w sposób mechaniczny następstw nieprawidłowego zawieszenia postępowania oznaczałoby kierowanie się niesłusznym formalizmem, prowadzącym - jak w sprawie niniejszej - w istocie do pozbawienia strony wymiaru sprawiedliwości (por. postanowienie SN z dnia 3 marca 1977 r., I CZ 20/77, OSNC 1977, nr 12, poz. 238).

Prawomocność postanowienia o zawieszeniu, jako orzeczenia o charakterze czysto procesowym, nie obejmuje motywów - przesłanek podjęcia takiego rozstrzygnięcia. W razie orzekania w przedmiocie umorzenia samo postanowienie o zawieszeniu postępowania nie jest w żadnej mierze wzruszane, gdyż nie podlega ono ani uchyleniu, ani zmianie. Istota problemu sprowadza się do pytania, czy umorzenie postępowania prawomocnie zawieszono uzasadnione jest przyczyną zawieszenia, która może rzeczywiście prowadzić do jego umorzenia na podstawie art. 182 § 1 k.p.c. Z samego zawieszenia postępowania nie wynikają jeszcze dla strony żadne ujemne skutki. Tego rodzaju skutki (art. 182 § 2 k.p.c.) wynikają dopiero z faktu umorzenia postępowania. Umorzenie postępowania powinno nastąpić tylko w tych wypadkach, w których prawidłowo zakwalifikowana i zastosowana przyczyna zawieszenia objęta jest hipotezą przepisu art. 182 § 1 k.p.c. (por. uchwałę SN z dnia 25 lutego 1985 r. III CZP 86/84, OSNC 1985, nr 11, poz. 168). Przyjmowana w orzecznictwie Sądu Najwyższego kontrola zasadności zawieszenia postępowania w każdym czasie ma na celu wyeliminowanie nieuzasadnionych umorzeń postępowania.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji (art. 398¹⁵ k.p.c.).